

DEBATT

Det är vi som styr datorerna

Det är cyniskt att betrakta människor som passiva brickor i datorernas spel. Numera har även tekniken anslutit sig till MBL. Det skriver här Tomas Ohlin och bemöter Bertil Gardells uttalanden i förra numret av SACO/SR-tidningen.

...riseringen hotar tjänstemän-
är en tes som professor Bertil
...ll försöker lansera i JUS,
- och Samhällsvetareförbun-
Tidskrift. Saken tas på allvar
SACO/SR-tidningen, nov 1978,
...resenteras i en framträdande
...ulör.

...emangnet bygger på antagandet
...t fler intressanta och självstän-
...rbetsuppgifter sägs bli overtagna
...torn, och att bara "tryck-på-
..."-jobb vid dataterminalen blir
...Vad kan följa, annat än monotoni
...ntresse för arbetsuppgifterna?
...emannen (tjänstepersonen kan-
...ett bättre ord) blir en kugge i
...ntoriserade styrsystemet.

Människan styr

...til Gardell är professor i arbets-
...ogi, och inte i databehandling.
...e borde en del kunnande om
...l datautveckling komplettera
...anden för honom. Sant är att
...tjänstepersoner i t ex bank- och
...ringsmiljö inledningsvis funnit sig
...arbetsuppgifter som visat sig
...ada och trista. Men det intres-
...med datasystemen är att de kan
...smidigt, efter en föränderlig
...till skillnad från de flesta
...system. Mänsklig förändring och
...liga krav kan styra datorn, den
...struerad för detta. Mycket mer
...nat i vår omgivning, mer eller
...av kött och blod.

...t är cyniskt och hänsynslöst att
...kta tjänstepersoner som passiva
...or i datorernas spel. Var är då
...? Skulle man ej delta i dessa

...inträffat. Mer och mer kvalificerade
...uppgifter utförs lokalt - ofta inom den
...egna dataterminalen. Det är en för-
...gången tid då allt i minsta detalj skulle
...skötas av den fjärran belägna maskinen.
...Numera har även tekniken anslutit sig
...till MBL. Närstyrning över arbetssitua-
...tionen, inflytande.

...Denna utspridning av ansvar i data-
...miljön kanske har undgått Bertil Gar-

...dell. I så fall har han spännande
...inläsning framför sig. En utveckling där
...för en gångs skull konsument- och
...producentintressen samverkar: billigare
...och effektivare datasystem, som kan
...anpassas nära det enskilda arbetstillfäl-
...let.

...När man sedan går så långt som till
...att påstå att systemen tar över allt mer,
...och därmed onödiggör personalens ut-

...bildning och vidareutveckling, då är
...oförståelsen svår att smälta. Skulle den
...avancerade teknologin onödiggöra kun-
...nandet? Så att endast ett fåtal personer
...skulle ha användning för specialistut-
...bildning - kanske bara de som bygger
...robotarna? En märklig inställning!

...Sanningen är att vi inte skaffar oss
...system som är så stereotypa. Aktuella
...datasystem visar på det motsatta, på

...behov av intressant utbildning, som
...löpande kommer till användning. På
...möjlighet till verklig stimulans i jobbet
...och till kontakt mellan arbetsplat-
...sorna.

Aktivitet

...Den kvalitativa utslagning som trots
...allt kan följa de mänskliga omställ-
...ningsprocedurerna i den allt effektivare
...produktionen, är självfallet olycklig. Vi
...måste arbeta intensivt för att minska
...dessa effekter. Men det duger knappast
...att uppmana till missnöje och uppgi-
...venhet. Passiviteten är kanske intres-
...sant för arbetspsykologin, ute i produk-
...tionen ser vi gnista och mänsklig vilja
...att forma en stimulerande arbetsmiljö.
...Med eller utan datorer.

TOMAS OHLIN

Inflytande

...ens datasystem tillämpar i hög
...centralisering, med de prisfall
...rustning och terminaler som